

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžr/52/2012
Identifikačné číslo spisu:	1008201655
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1008201655.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci žalobkyne U. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., zastúpenej Mgr. Richardom Palušom, advokátom so sídlom Kopanice 23, Bratislava, proti žalovanému Správe katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu, Ružová dolina 27, Bratislava (pôvodne Katastrálny úrad v Bratislave, Pekná cesta 15, Bratislava), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Xo 37/08-Se zo dňa 14.08.2008, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/209/2008-59 zo dňa 7. septembra 2011, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/209/2008-59 zo dňa 7. septembra 2011 v znení opravného uznesenia č. k. 2S/209/2008-76 zo dňa 6. februára 2012 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. Xo 37/08-Se zo dňa 14. augusta 2008 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 153,63 € náhrady trov konania z titulu trov právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu Mgr. Richarda Paluša do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Správa katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu rozhodnutím č. X-204/08-SPI zo dňa 20.03.2008 vo veci opravy chyby v katastrálnom operáte, ktoré začala z podnetu I. Z., rozhodla podľa § 59 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov tak, že na liste vlastníctva č. XXXX katastrálne územie C., na ktorom sú evidované nehnuteľnosti:

- pozemok registra C-KN p. č. 1146 zastavaná plocha o výmere 310 m²,
- pozemok registra C-KN p. č. 1147 záhrada o výmere 328 m² a
- stavba s. č. 9201 na pozemku p. č. 1146 vo vlastníctve:

1. U. H. rod. K. (nar. XX.XX.XXXX), W. v podiele 1

2. T. U. (nar. XX.XX.XXXX), W. v podiele 1/8
3. O. T. (nar. XX.XX.XXXX), C. v podiele 1/8
4. T. Q. (nar. XX.XX.XXXX), W. v podiele 1/8 a
5. V. K. (nar. XX.XX.XXXX), W. v podiele 1/8

LV č. XXXX k. ú. C. v časti A- majetková podstata zruší - stavba s. č. 9201 na pozemku p. č. 1146. Ostatné údaje na LV ostávajú bez zmien.

Založí nový list vlastníctva, v časti A- majetková podstata zapíše: stavba s.č. 9201 na pozemku p. č. 1146, v časti B- vlastník zapíše:

1. T. U. (nar. XX.XX.XXXX), W. v podiele 1/8
(Titul nadobudnutia uznesenie o dedičstve D 1709/63)
2. O. T. (r.č. XXXXXX/XXX), C. v podiele 1/8
(Titul nadobudnutia uznesenie o dedičstve D 1709/63)
3. T. Q. (r.č. XXXXXX/XXX), W. v podiele 1/8
(Titul nadobudnutia uznesenie o dedičstve D 1709/63)
4. V. K. (r.č. XXXXXX/XXX), W. v podiele 5/8
(Titul nadobudnutia uznesenie o dedičstve D 1709/63, rozhodnutie o dedičstve D801/79)

Časť C- tarchy: Bez zápisu

V odôvodnení rozhodnutia uviedla, že z podnetu I. Z. začala 04.02.2008 katastrálne konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte, ktorého predmetom bolo prešetrenie správnosti zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXXX k. ú. C. na základe zaopatrovacej zmluvy povolenej pod č. konania V-1216/05 dňa 27.04.2005. Zistila pritom, že predmetnou zmluvou V. K. previedla do vlastníctva U. H. v celosti pozemok p. č. 1143/1 záhrada o výmere 399 m² vedený na LV č. XXXX k. ú. C. vo vlastníctve prevodcu a celý svoj spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 v pomere k celku k pozemkom p. č. 1146 zastavané plochy a nádvoria o výmere 310 m² a p. č. 1147 záhrada o výmere 328 m², vedené na LV č. XXXX k. ú. C., ale predmetom prevodu nebol jej spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 v pomere k celku k rodinnému domu s. č. 9210 na pozemku p. č. 1146 zapísaný na LV č. XXXX k. ú. C.. Správa katastra opraví chybný zápis na LV č. XXXX k. ú. C. tak, ako bolo uvedené vyššie, čím zosúladí zápisy v operáte katastra nehnuteľností v zmysle listín potvrdzujúcich právo k nehnuteľnosti.

Katastrálny úrad v Bratislave rozhodnutím č. Xo 37/08-Se zo 14. 8. 2008 odvolanie U. H. zamietol a rozhodnutie správy katastra potvrdil s odôvodnením, že zo zaopatrovacej zmluvy je zrejmé, že V. K. na svoju dcéru U. H. previedla iba vlastníctvo k uvedeným pozemkom.

II.

Krajský súd v Bratislave rozhodujúc o žalobe žalobkyne o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Xo 37/08-Se zo 14.08.2008 napadnutým rozsudkom žalobu ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol po zistení, že rozhodnutia a postup správnych orgánov v predmetnej veci boli v súlade so zákonom. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že v danom prípade účastníčky uzavreli zmluvu, ktorá väčšinou svojich dojednaní bola zmluvou darovacou, išlo o bezplatný prevod vlastníckeho práva k pozemkom nachádzajúcim sa v k. ú. C., pričom stavba súp. č. 9201 na pozemku p. č. 1146 nebola vôbec spomenutá. Dohodu o bezodplatnom užívaní izby, kuchyne a príslušenstva v rodinnom dome nemožno nijako považovať za právny úkon smerujúci k prevodu vlastníctva časti rodinného domu patriaceho právnej predchodkyňi žalobkyne. Pokiaľ mali účastníčky zaopatrovacej zmluvy vôľu previesť vlastnícke právo aj k časti rodinného domu, mali to v texte písomnej zmluvy zrozumiteľne vyjadriť. Pokiaľ správa katastra napriek tomu za vlastníčku časti rodinného domu zapísala žalobkyňu, takýto údaj bol v rozpore so zaopatrovacou zmluvou alebo akoukoľvek inou listinou. Preto ak správa katastra nesúladný údaj katastra opravila, konala nad všetky pochybnosti v súlade s § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona. Rovnako zákonným bolo i rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne a potvrdené prvostupňové rozhodnutie.

III.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného č. Xo 37/08-Se zo dňa 14.08.2008 zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a žalobkyni prizná náhradu trov právneho zastúpenia. Namietala záver prvostupňového súdu, že z formulácie zaopatrovacej zmluvy nemožno vyvodíť prejav vôle smerujúci k prevodu vlastníctva časti rodinného domu patriaceho právnej predchodkyni žalobkyne na žalobkyňu, pretože práve z doslovnej citácie čl. II zmluvy vyplýva jej účastníkmi zamýšľaný cieľ - previesť aj časť predmetného rodinného domu, takže záver súdu je v príkrom rozpore s prejavom vyjadrenom v právnom úkone. Ku konštatovaniu súdu, že v návrhu na vklad sa nežiadalo aj o prevod vlastníctva k časti rodinného domu uviedla, že podľa zaužívanej praxe správ katastra návrhy na zápis iba kopírujú podstatné časti listín, na základe ktorých sa vykonávajú zápisy do katastra, pričom vklad sa povoľuje na základe písomných zmlúv, ktorými sa disponuje s nehnuteľnosťami, a nie na základe formálnych návrhov na vklad, čo napokon potvrdzuje aj § 30 katastrálneho zákona, vymedzujúci náležitosti návrhu na vklad, takže rozhodujúca je písomná zmluva. Namietala tiež záver súdu, že správa katastra opravou chyby konala v súlade s § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona, pretože prejavom prijatia jeho argumentov bolo rozhodnutie správy katastra vo vkladovom konaní pod č. j. V-1216/05 zo dňa 27.04.2005, v ktorom za vlastníčku časti predmetného rodinného domu zapísala žalobkyňu s prihladením na všetky relevantné skutočnosti. Podľa jej názoru preto neobstoí záver, ku ktorému dospel súd, že jej zápis ako spoluvlastníčky rodinného domu bol v rozpore so zaopatrovacou zmluvou a postup a rozhodnutia správnych orgánov považuje za nezákonné.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odvolanie žalobkyne považuje za nedôvodné, pretože ako jeho rozhodnutie, tak rozhodnutie krajského súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia veci, pretože V. K. previedla na svoju dcéru U. H. podľa článku 1 zmluvy výslovne len pozemky, ani článok 2 zmluvy neobsahuje žiadnu formuláciu, ktorá by aspoň naznačovala vôľu účastníkov previesť vlastníctvo domu a návrhom na vklad požiadali o vklad vlastníctva do katastra nehnuteľností len k pozemkom uvedeným v zmluve. Žiada preto, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote a že ide o rozsudok, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29. apríla 2013 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. a 3 O.s.p.).

Zákonom č. 345/2012 Z.z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov boli s účinnosťou od 01.01.2013 okrem iných zrušené aj katastrálne úrady (§ 1 písm. h) zákona), pričom v zmysle § 7 ods. 1 prešla ich pôsobnosť ustanovená osobitnými predpismi na správy katastra v sídlach krajov. Nakoľko pôvodne žalovaný ku dňu 31.12.2012 zanikol ako právnická osoba, účastníkom konania na strane žalovaného sa stala správa katastra v sídle kraja - Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu z titulu zákonných zmien. Pod všeobecným označením žalovaný v texte je preto nutné rozumiť tak pôvodný správny orgán, ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorý zhodne s prvostupňovým správnym orgánom dospel k záveru, že návrhu žalobkyne na zrušenie rozhodnutia správy katastra o oprave chyby nemožno vyhovieť.

Podľa § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona, správa katastra aj bez návrhu opraví údaje katastra, ak

sú v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra.

Podľa § 59 ods. 4 katastrálneho zákona, oprava chýb v katastrálnom operáte nemá vplyv na vznik, zmenu ani na zánik práv k nehnuteľnostiam; to neplatí, ak ide o opravu podľa § 59 ods. 1 písm. a) a § 78 ods. 1.

V prejednávanej veci je sporným, či rozhodnutie správy katastra o oprave chýb v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona bolo skutočne vydané z dôvodu odstránenia rozporu s verejnou listinou alebo inou listinou, v tomto prípade s listinou, na základe ktorej bol vklad vlastníckeho práva k časti rodinného domu povolený, keďže kataster nehnuteľností ako štátny informačný systém, ktorý je verejný, by mal poskytovať pravdivé informácie o nehnuteľnostiach a právach k nim.

Správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva k časti predmetného rodinného domu rozhodnutím vydaným vo vkladovom konaní V-1216/05 dňa 27.04.2005 na základe predloženej tzv. zaopatrovacej zmluvy, ktorú uzavreli žalobkyňa a jej matka dňa 15. marca 2005 podľa § 51 Občianskeho zákonníka. Aj odvolací súd pripúšťa, že obsah tejto zmluvy nebol formulovaný celkom jednoznačne, ale nestotožňuje sa s jej výkladom, ku ktorému dospel krajský súd. Podľa názoru odvolacieho súdu so zreteľom na okolnosti prípadu z čl. II tejto zmluvy možno vyvodíť úmysel pani V. K., matky žalobkyne, previesť na svoju dcéru aj svoj spoluvlastnícky podiel k rodinnému domu, čomu nasvedčuje formulácia „Nadobúdateľka nehnuteľností uvedených v čl. I tejto zaopatrovacej zmluvy sa zaväzuje, že prevodkyni v nadobudnutých nehnuteľnostiach, a to v dome vystavanom na parcele číslo 1146 vo výmere 310 m² v podiele 1/2 - zastavané plochy bude doživotne poskytovať bezplatné užívanie jednej izby, kuchyne a príslušenstva, záhrady parcela číslo 1143/1 vo výmere 399 m², bezplatné celodenné stravovanie a ošetrovanie počas choroby vrátane celodenného ošetrovania v prípade úplnej imobility“. Rovnako zrejme uvažovala aj pracovníčka správy katastra, keď napriek určitým nejasnostiam akceptovala aj prevod spoluvlastníckeho podielu k rodinnému domu, i keď iste správnejší by bol postup podľa § 31a písm. c/ katastrálneho zákona za účelom odstránenia nedostatkov návrhu (prejav vôle nebol dostatočne určitý). Podľa názoru odvolacieho súdu postup, ktorý zvolila správa katastra, keď po takmer troch rokoch a za situácie, keď už matka žalobkyne nežije, vyhovelá návrhu na opravu chyby s odkazom na ustanovenie § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona, nebol v súlade so zákonom. Oprava údajov, ktoré sú v rozpore v tomto prípade s inou listinou prichádza do úvahy len vtedy, ak je obsah tejto listiny jednoznačný, a nie v prípade, ak ho správa katastra raz vyhodnotí ako podklad pre vklad spĺňajúci zákonné požiadavky a neskôr svoje stanovisko prehodnotí, pričom ide o opravu, ktorá má vplyv na vznik, zmenu či zánik práv k nehnuteľnostiam, preto ju zákon pripúšťa iba vo výnimočných prípadoch. Na prejednávaný prípad možno aplikovať judikát najvyššieho súdu R 39/2011 uverejnený v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 4/2011, podľa ktorého účelom konania o oprave chýb v katastrálnom operáte nie je riešenie vlastníckeho sporu, riešenie ktorého patrí výlučne do občianskoprávného konania a zhodne možno konštatovať, že výklad žalobkyne ustanovenia § 59 ods. 1 písm. c/ katastrálneho zákona je neprípustne extenzívny a oprava údajov nemôže obsahovo zodpovedať výmazu iného vlastníka. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že uvádzaný judikát vychádza zo situácie, keď správa katastra vykonala opravu chyby na základe úsudku o nesprávnosti dedičského rozhodnutia ako verejnej listiny, pretože aj v tomto prípade išlo o zmenený úsudok o obsahu zmluvy, a to iba na základe návrhu osoby, ktorá spadá do okruhu dedičov po matke žalobkyne.

Odvolací súd sa preto nestotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom. Dospel naopak k záveru, že v prejednávanej veci nebol daný zákonný dôvod na opravu chyby v katastrálnom operáte vo vykonanom rozsahu z dôvodu odstránenia rozporu s tzv. zaopatrovacou zmluvou. Tým samozrejme nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany vlastníka v inom, a to občianskoprávnom konaní na príslušnom súde.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že je dôvodné prvostupňové súdne rozhodnutie podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Po vrátení veci na ďalšie konanie bude potrebné, aby žalovaný vo veci opätovne konal a rozhodol, pričom je podľa § 250ja ods. 4 O.s.p. viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

V.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a 2, § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni priznal ich náhradu, a to z titulu trov právneho zastúpenia podľa vyčíslenia právneho zástupcu vo výške 153,63 € za tri úkony právnej služby, 2 x po 1465 Sk/48,63 € a 1 x 57 € (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie žaloby v roku 2008 a podanie odvolania v roku 2011) spolu s režijným paušálom 2 x 190 Sk (6,31 €) a 1 x 7,41 € podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, čo síce spolu predstavuje 174,29 €, ale súd bol viazaný uplatnenou výškou. Trovy z titulu súdnych poplatkov žalobkyni nevznikli, pretože bola od ich platenia oslobodená.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.